

Original Research

***Early Maladaptive Schemas and Coping Strategies in
Abused Women Seeking Divorce***

**Fatemeh Nezamabadi¹
Saeed Moosavipour²
Negar Khoshnevis³**

Abstract

Coping strategies can lead to a reduction in suffering caused by stressful situations due to the role of initial maladaptive schemas. Therefore, the study of these factors can be effective in investigating the causes of divorce. The present study aimed to investigate the mentioned components in women seeking divorce due to spousal abuse and other women seeking divorce referred to forensic medicine in Ardabil province. The research method used was descriptive causal-comparative. The Young and Brown maladaptive schema questionnaire and the Lazarus and Folkman coping strategies were completed by 100 selected women (50 women seeking divorce due to spousal abuse and 50 women seeking divorce) using purposive sampling. Analysis of variance was used to analyze the data. The results showed that the initial maladaptive schemas of abused women from their husbands were significantly different from other women seeking divorce. Abused women had more maladaptive schemas than women seeking divorce for other reasons. Additionally, coping strategies of abused women from their husbands were significantly different from other women seeking divorce, with other causes being more common. According to the findings, the initial maladaptive schemas were higher among women

---

1. MA of General Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Arak University, Arak, Iran. nezamabadi.f.94@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Arak University, Arak, Iran. s-moosavipour@araku.ac.ir (**Corresponding Author**)

3. Department of Forensic Toxicology, Legal Medicine Research Center, Legal Medicine Organization, Ardabil, Iran. negar.khoshnevis@yahoo.com

Submit Date: 2022/18/10

Accept Date: 2023/19/02

seeking divorce due to spousal abuse than among other women seeking divorce. However, this study had limitations, including the lack of cooperation from Ardabil forensic clients. To reduce divorce rates, we suggest that skills and training programs related to increasing couples' adaptation practices in cohabitation be taught.

Keywords

Early Maladaptive Schemas, Coping Strategies, Divorce, Abused Women by Husband

Introduction

In recent decades, global social developments have confronted and threatened the family system with new changes, challenges, issues, and needs. When family functions, such as biological, social, cognitive, and emotional functions, are damaged one after another, their members gradually lose their sense of satisfaction (Kowah, 2015). The gradual decrease in family members' satisfaction first causes psychological rupture and then social rupture. Eventually, it becomes a legal event called a divorce (Oldham, 2017). Therefore, divorce is the most important threat against the foundation of the family (Ghotbi et al., 2004). Divorce is known as one of the most common social harms and its occurrence is increasing in industrial and non-industrial countries (Hezar Jaribi et al., 2017). According to the National Registration Organization, the divorce rate from 2006 to 2013 is more than 16% Has increased (Zareian and Sadidpour, 2017). Also, according to the statistics of the Civil Registration Organization, the number of marriages registered in 1396 compared to 1395, decreased by about 8% (51 thousand cases), while the number of divorces reached about 175 thousand cases, which is the highest number recorded in the history of Iran. (Sadegh Shirazi, 2018).

Early maladaptive schemas are emotional and cognitive patterns of self-harm that are formed in the mind at the beginning of growth and development and continue throughout life (Sohrabi, Azami et al, 2014). As can be understood from this definition, schemas do not include the behaviour of individuals, but behavior is part of the coping responses that originate from schemas (Salavati and Yazdandoost, 2015). Early maladaptive schemas are one of the factors that can affect marital satisfaction (Young, Kloseco, & Wisshar, 2003). These schemas can affect a person's perception of various situations, such as sexual dysfunction, and are one of the most important etiological factors in the tendency to risky behaviours (Poliment, Morho-Gronert, 2010). , Affect the

ability to feel intimacy and satisfaction from romantic and sexual relationships of couples (Chata and Wischman, 2014).

Coping strategies refer to one's activities and efforts to manage problems and emotions and to influence physical and psychological consequences (Summerfield and McCray, 2000). These strategies are generally thought of as mediating variables that are called when experiencing a stressor and express the relationship between the stressor and its outcome (Hosseini et al., 2016). In other words, it is a set of cognitive and behavioural efforts that are used to interpret, interpret and correct a stressful situation and lead to a reduction in suffering (Schmidt et al., 2012). From the point of view of Lazarus and Folkman (Lazarus and Folkman, 1984), confrontation is a dynamic phenomenon that shows the state of a person's cognitive and emotional efforts in the face of stressful factors or consequences. Lazarus states that more important than tension is the concept of coping, which plays an important role in adaptation and incompatibility. Sources of environmental stress, when strong and uncontrollable, affect a person's behaviour and disrupt his performance, and the amount of stress caused by environmental stressors depends on a person's mental judgment about the extent of the threat of stress (Lazarus, 1991).

Methodology

The research method was descriptive causal-comparative. The Young Young (1999) maladaptive schema questionnaire and Lazarus and Folkman coping strategies were completed by 100 selected women (50 women seeking divorce due to spousal abuse and 50 women seeking divorce) using purposive sampling. To analyze the data, an analysis of variance was used.

Result

The results showed that the initial maladaptive schemas of abused women from their husbands were significantly different from other women seeking a divorce so that in abused women it was more than the husband. Also, the coping strategies of abused women from their husbands were significantly different from other women seeking divorce, so it was more common in other women seeking a divorce. According to the findings, the initial maladaptive schemas were higher among women seeking divorce due to spousal abuse than other women seeking divorce. However, this study was accompanied by limitations such as the lack of cooperation of Ardabil forensic clients. It is suggested that skills and

training programs related to increasing couples' adaptation practices in cohabitation be taught to reduce divorce rates.

References

- Abasi Asfajir, A. A., Khoshfar, G. R. & Shafayi, M. (2016). A study on structure of power distribution in family and social participation (Case study of Golestan province residents). *Sociology of Social Institutions*, 3(7), 179-151.
- Abramsky, T., Devries, K., Kiss, L., Nakuti, J., Kyegombe, N., Starman, E., ... & Michau, L. (2014). Findings from the SASA! study: A cluster randomized controlled trial to assess the impact of a community mobilization intervention to prevent violence against women and reduce HIV risk in Kampala, Uganda. *BMC Medicine*, 12(1), 122.
- Ahmed, A. M. & El Mardi, A. E. (2005). A study of domestic violence among women attending a medical centre in Sudan. *EMHJ-Eastern Mediterranean Health Journal*, 11(1-2), 164-174.
- Amato, P. R. (2010). Research on divorce: Continuing trends and new developments. *Journal of Marriage and Family*, 72, 650-666.
- Anderson, M. L. & Leigh, I. W. (2010). Internal consistency and factor structure of the Revised Conflict Tactics Scales in a sample of deaf female college students. *Journal of Family Violence*, 25(5), 475-483.
- Attari, Y. A., Aman Elahi Fard, A. & Mehrabizadeh Honarmand, M. (2006). Investigating the relationship between personality traits and individual-family factors with marital satisfaction in the employees of government offices in Ahvaz city. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 13(3), 81-108. (In Persian)
- Banihashemi, F., Alimondegari, M., Kazemipoor, S. & Gholami Fesharaki, M. (2019). Investigating factors affecting divorce rate in Iran's provinces using path analysis model. *Iranian Population Studies Journal*, 4(8), 181-210.
- Bazdar, K. & Mousavi, A. (2018). An investigation and analysis of the role of initial maladaptive schemas and negative perfectionism in predicting emotional divorce among couples. *The Women and Families Cultural Educational*, 13(43), 93-116.
- Camera, M. & Calvet, E. (2013). Cognitive schemas predicting anxiety and depressive symptoms: the role of dysfunctional coping strategies. *Journal of European Psychiatry*, 27(1), 122-144.

- Childress, S., Gioia, D. & Campbell, J. C. (2018). Women's strategies for coping with the impacts of domestic violence in Kyrgyzstan: A grounded theory study. *Social Work in Health Care*, 57(3), 164-189.
- Dalal, K., & Lindqvist, K. (2012). A national study of the prevalence and correlates of domestic violence among women in India. *Asia Pacific Journal of Public Health*, 24(2), 265-277.
- Dumitrescu, D. & Rusu, A. S. (2012). Relationship between early maladaptive schemas, couple satisfaction and individual mate value: An evolutionary psychological approach. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 12(1), 63-76.
- Dutton, D. G. (2011). *Rethinking domestic violence*. UBC press.
- Falahatdoost, M., Dolatshahi, B., Mohammadkhani, P. & Nouri, M. (2013). Identifying the role of early maladaptive schemas in variety of domestic violence against women with the experience of violence. *Practice in Clinical Psychology*, 1(4), 219-225.
- Ghotbi, M., Holakouei, N. K., Jazayeri, A. & Rahimi, A. (2004). Evaluation of divorce and its factors in divorced person lived in Doulat Abad (Tehran). *Social Welfare*, 3(12), 271-286.
- Hedayat, S., Arefi, M. & Mahdavi A. (2019). The role of early maladaptive schemas in predicting marital satisfaction of Kermanshah Police Officers. *Rooyesh*, 8(4), 155-164
- Hezarjaribi, J., Entezari, A. & Niyati, M. (2017). Divorce trends in Iran between 2004-2013. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(4), 1108-1122.
- Hosseini, A., Zaharakar, K., Davarnia, R. & Shakarami, M. (2016). Prediction of vulnerability to stress based on social support, resiliency, coping strategies and personality traits among university Students. *Research in Cognitive and Behavioral Science*, 6(2), 27-42.
- Ibrahimi, S. & Bani Fatimah, H. (2013). Emotional divorce and related factors with it in Naghadeh. *Sociological Studies*, 5(17), 7-22. (In Persian)
- Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and adaptation*. Oxford University Press.
- Lazarus, R. S. (1993). Coping theory and research: Past, present, and future. *Psychosom Med*, 55(3), 234-247.
- Mahapatro, M. & Singh, S. P. (2020). Coping strategies of women survivors of domestic violence residing with an abusive partner after registered complaint

- with the family counseling center at Alwar, India. *Journal of Community Psychology*, 48(3), 818-833.
- Medeiros, L. M. V. & Ribas, V. R. (2014). Early maladaptive schemas of women who are victims of domestic violence in pernambuco/brazil. *Neurobiologia*, 77(1-2), 21-30.
- Mousavi Baghrabad, R. (2009). Effectiveness of coping skills training on coping styles with stress in students Talesh city. A thesis presented for degree in M.A in school counseling field. *Shahid Beheshti University*. (In Persian)
- Najafi, M., Bitaraf, M., Mohammadyfar, M. A. & Zarei Matekolaei, E. (2016). The comparison of primary maladaptive schemas and cognitive insight between divorced and normal women. *Journal of Woman & Society*, 6(4), 41-58. (In Persian)
- Nobre, P. J. (2009). Determinants of sexual desire problems in women: Testing a cognitive-emotional model. *Journal of Sex Marital Therapy*, 35(5), 360-377.
- Oldham J. T. (2017). Divorce, Separation and the Distribution of Property. *Law Journal Seminars Press*.
- Parvin, S., Davoodi, M. & Mohamadi, F. (2012). Sociological factors influencing emotional divorce in Tehran. *Women's Strategic Studies*, 14(56), 119-153. (In Persian)
- Pascal, A., Christine, A. & Jean, L. (2008). Development and validation of the cognitive inventory of subjective distress. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 23, 1175-1182.
- Peiravi, M. & Bahrami H. (2017). The survey of the couple's primary inconsistent schemas and the matrimonial adjustment in married students. *Rooyesh*, 6(1), 131-158. (In Persian)
- Platts, H., Mason, O. & Tyson, M. (2006). Early maladaptive schemas and adult attachment in a UK clinical population. *Psychol Psychother*, 78(4), 549-564.
- Polimeni, A. M., Moore, S. M. & Gruenert, S. (2010). MMPI-2 profiles of clients with substance dependencies accessing a therapeutic community treatment facility. *E-Journal of Applied Psychology*, 6(1), 1-9.
- Quah, S. E. L. (2015). Perspectives on Marital Dissolution: Divorce Biographies in Singapore. Springer.
- Raftar, S. M., Pasandideh, M. & Kazemi, P. (2019). Comparing early maladaptive schemas, sexual knowledge and attitude in applicant for divorce

and ordinary couples. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 21(1), 3-9.

Rahme, C., Haddad, C., Akel, M., Khoury, C., Obeid, H., Hallit, S. & Obeid, S. (2020). Correlation between early maladaptive schemas and violence against women among a representative sample from a Lebanese population: Results of a cross-sectional study. *Researchsquare*, 1-19.

Salavati, M. & Yazdan Doost, R. Y. (2015). Schematic Therapy (Special Guide for Clinical Psychologists). *Danjeh*. (In Persian)

Sanaei Zaker, B. & Barati, T. (2000). Family and Marriage Scale. Tehran: *Besat Publishers*. (In Persian)

Schmidt, S. D., Blank, T. O., Bellizzi, K. M. & Park, C. L. (2012). The relationship of coping strategies, social support, and attachment style with posttraumatic growth in cancer survivors. *Journal of Health Psychology*, 17(7), 1033-1040.

Shokrkon, H. & Khojaste Mehr, G., Attari, Y., Haghigi, J. & Shahni Yilaq, M. (2006). Investigating personality traits, social skills, attachment styles and demographic characteristics as predictors of marital success and failure in divorce-seeking and normal couples in Ahvaz. Qom: Tebian Cultural and Information Institute. (In Persian)

Sohrabi, F., Aazami Y. & Dostian, Y. (2014). Comparison of early maladaptive schemas and dysfunctional attitudes in normal and drug-dependent individuals. *Journal of Applied Psychological Research*, 5(1), 59-72.

Somerfield, M. R. & McCrae, R. R. (2000). Stress and coping research: Methodological challenges, theoretical advances, and clinical applications. *American Psychologist*, 55(6), 620-625.

Stiles, O. E. (2004). Early maladaptive schemas and intimacy in young adults' romantic relationships. *Alliant International University*, San Francisco Bay.

Swart, E. (2011). Strategies For Coping With Gender-based Violence: *A Study Of Young Women In Kibera, Kenya*.

Taghavi, F. & Mohammadi, A. (2017). Predicting the dimensions of domestic violence based on coping strategies and psychological wellbeing among married female students. *Journal of Analytical - Cognitive Psychology*, 8(29), 53.

- Taheri Bonchenari, R., Aghajani Mersa, H. & Kaldi, A. (2018). An exploration of divorce and its origins and consequences in Tehran, 2016. *Journal of Social Problems of Iran*, 9(2), 139-164.
- Thimm, J. C. (2010). Personality and early maladaptive schemas: A five-factor model perspective. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 41(4), 373-380.
- Waldrop, A. E. & Resick, P. A. (2004). Coping among adult female victims of domestic violence. *Journal of Family Violence*, 19, 291-302.
- Young, J. E., Klosko, J. S. & Weishaar, M. E. (2003). Schema therapy: A practitioners Guide. *Guilford*.
- Yousefi, N., Etemadi, O., Bahrami, F., Ahmadi, S. A. & Fatehi Zadah, M. A. (2010). Comparing early maladaptive schemas among divorced and non-divorced couples as predictors of divorce. *IJPCP*, 16(1), 21-33.

طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و راهبردهای مقابله‌ای در زنان متقاضی طلاق ناشی از همسرآزاری

فاطمه نظام‌آبادی^۱

سعید موسوی‌پور^۲

نگار خوشنویس^۳

چکیده

راهبردهای مقابله‌ای می‌تواند به کاهش رنج ناشی از وضعیت تنش‌زا به‌دلیل نقش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بیانجامد. به همین دلیل بررسی این عوامل در شناسایی علل طلاق مؤثر است. از این‌رو پژوهش حاضر با هدف بررسی مؤلفه‌های مذکور در زنان متقاضی طلاق ناشی از همسرآزاری و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به پزشکی قانونی استان اردبیل انجام شده است. روش پژوهش، توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای بود. پرسشنامه‌های طرح‌واره ناسازگار اولیه یانگ (۱۹۹۹) و راهبردهای مقابله‌ای لازاروس و فولکمن توسط ۱۰۰ نفر از زنان منتخب (۵۰ زن متقاضی طلاق ناشی از همسرآزاری و ۵۰ زن متقاضی طلاق) با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند، تکمیل شد. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون واریانس استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه زنان آزاردیده از همسر تفاوت معنی‌داری با سایر زنان متقاضی طلاق داشت، به‌طوری‌که در زنان آزاردیده از همسر بیشتر بود. همچنین، راهبردهای مقابله‌ای زنان آزاردیده از همسر تفاوت معنی‌داری با سایر زنان متقاضی

۱. کارشناسی ارشد گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه اراک، اراک، ایران.

nezamabadi.f.94@gmail.com

۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه اراک، اراک، ایران. (نویسنده مسئول)

s-moosavipour@araku.ac.ir

۳. متخصص پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها، گروه پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها، پزشکی قانونی استان اردبیل، ایران.

negar.khoshnevis@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۷/۰۷

طلاق داشت، به طوری که در سایر زنان متقاضی طلاق بیشتر بود. با توجه به یافته‌ها پیشنهاد می‌شود مهارت‌های مرتبط با افزایش شیوه‌های سازگاری زوجین در زندگی مشترک در راستای کاهش آمار طلاق در برنامه‌های آموزش گنجانده شود.

واژگان کلیدی

طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، راهبردهای مقابله‌ای، طلاق، زنان آزر دیده از همسر، پزشکی قانونی

مقدمه و بیان مسئله

تحولاتی که در سال‌های اخیر در سطح جهانی رخ داده است، باعث تغییر شکل نیازهای نظام خانواده شده که بعضی از آن‌ها چالش‌زا و حتی باعث تهدید بنیان خانواده از جمله طلاق می‌شود. در پی آسیب‌دیدن کارکردهای خانواده، احساس رضایت‌مندی اعضای آن کاهش می‌یابد (کواه^۱، ۲۰۱۵) و این خود موجب گسستگی روانی و اجتماعی به نام طلاق می‌شود (اولدهام^۲، ۲۰۱۷). به همین علت طلاق، جدی‌ترین تهدید علیه نظام خانواده است (قطبی و همکاران، ۲۰۰۴). طلاق به معنای پایان ازدواج و هم‌باشی همسران از یکدیگر است که در پی آن حقوق بین زوجین از بین می‌رود (فلاحی و دلدار، ۱۳۹۵) و به عنوان یکی از شایع‌ترین آسیب‌های اجتماعی شناخته می‌شود که وقوع آن در کشورهای صنعتی و غیرصنعتی رو به افزایش است (هزارجریبی و همکاران^۳، ۲۰۱۷). بر اساس آمار ثبت‌احوال کشور، از هر ۱۰۰ ازدواج سال ۱۳۷۲ یکی به طلاق منجر شده است. این میزان در سال ۱۳۸۵ به ۱۲ طلاق و در سال ۱۳۹۰ به ۱۶ طلاق (یعنی ۱۶/۳۳ درصد) رسیده است. آمار طلاق تا پایان سال ۱۳۹۱ در کشور به ۱۶/۶۶ درصد رسیده است. در سال ۱۳۹۴ در مجموع ۱۶۳،۷۶۵ مورد طلاق ثبت شده که نسبت به سال ۱۳۹۳، ۱۹۶ مورد افزایش داشته است. طبق گزارش سازمان مزبور، ۱۴۹ هزار و ۷۹۷ مورد از این طلاق‌ها در مناطق شهری و ۱۳ هزار و ۹۶۸ مورد در مناطق روستایی ثبت شده است. به عبارتی در سال ۹۳ به ۲۲ طلاق در ۱۰۰ ازدواج رسیده است (یعنی ۲۲/۶ درصد)

1. Quah
2. Oldham
3. Hezarjaribi et al

و یا به ازای هر ۴/۴ ازدواج در کشور ۱ طلاق به ثبت رسیده است. در کشورهای منطقه، ایران رتبه چهارم طلاق را در جهان به خود اختصاص داده است که زنگ خطری برای جامعه و خانواده محسوب می‌شود (طاهری بن چناری و همکاران، ۱۳۹۵).

طرح‌واره‌های ناکارآمد اولیه^۱ الگویی گسترده و نافذ است که شامل خاطره‌ها، هیجان‌ها، شناخت‌ها و حس‌های بدنی است که در ارتباط با فرد و رابطه‌های بین فردی او با دیگران و در طول سال‌های کودکی یا نوجوانی شکل می‌گیرد و در طول زندگی فرد گسترش می‌یابد و به‌گونه چشم‌گیری مختل و ناکارآمد است. بنابراین با توجه به رشد صعودی آمار طلاق، بررسی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر ایجاد آن، از جمله عوامل روان‌شناختی و بررسی چگونگی شرایط زندگی افراد از کودکی تا بزرگسالی (دارای اهمیت به سزایی است) می‌تواند به ریشه‌یابی مشکل کمک نماید.

طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، یکی از عواملی است که می‌تواند در رضایت‌مندی از ازدواج تأثیرگذار باشد (یانگ و همکاران^۲، ۲۰۰۳). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، از ابتدای رشد ذهنی کودک تشکیل و در طول سال‌های بعدی زندگی ادامه می‌یابد که گاه هیجانی و خودآسیب‌رسان هستند (سهرابی و همکاران^۳، ۲۰۱۴). در واقع، طرح‌واره‌ها دربرگیرنده رفتار افراد نیستند و رفتار قسمتی از پاسخ‌های مقابله‌ای ناشی از طرح‌واره‌ها است (صلواتی و یزدان دوست^۴، ۲۰۱۵). این طرح‌واره‌ها می‌توانند بر درک فرد از موقعیت‌های گوناگون، نظیر اختلال جنسی تأثیر بگذارند و از عوامل سبب شناختی^۵ مهم در گرایش به رفتارهای پرخطر به شمار می‌روند (پولیمنت و همکاران^۶، ۲۰۱۰). در مجموع می‌توان گفت طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر توانایی احساس صمیمیت و رضایت از روابط عاشقانه و جنسی زوجین تأثیرگذارند.

-
1. Early Maladaptive Schemas
  2. Young et al
  3. Sohrabi et al
  4. Salavati & Yazdan Doost
  5. Etiologic
  6. Polimeni et al

مقابله^۱ پدیده‌ای پویا است که دربرگیرنده مجموعه کوشش‌های شناختی و عاطفی فرد است که در مواجهه با عوامل فشار از خود نشان می‌دهد. طبق اظهارات لازاروس^۲ (۱۹۹۱) مقابله مهم‌تر از عامل فشار است که در سازگاری یا عدم سازگاری بسیار مهم است. منابع فشار محیطی هنگامی که قوی و کنترل‌ناپذیر باشد، بر رفتار فرد اثر گذاشته و عملکرد او را مختل می‌کند و میزان تنش ناشی از عوامل تنیدگی‌زای محیطی به قضاوت ذهنی شخص درباره میزان تهدید تنیدگی بستگی دارد (لازاروس، ۱۹۹۱). راهبردهای مقابله‌ای به فعالیت‌های شخص و تلاش‌های معطوف به مدیریت مشکلات و هیجان‌ها و تحت تأثیر قرار دادن پیامدهای فیزیکی و روان‌شناختی اشاره دارد (سامر فیلد و مک کری^۳، ۲۰۰۰). این راهبردها عموماً به‌عنوان متغیرهای میانجی تصور می‌شوند که هنگام تجربه یک عامل تنش‌زا فراخوانده شده و بیانگر رابطه بین عامل تنش‌زا و پیامد آن هستند (حسینی و همکاران، ۲۰۱۶). به بیان دیگر، راهبردهای مقابله‌ای؛ مجموعه‌ای از تلاش‌های شناختی و رفتاری فرد است که در جهت تعبیر، تفسیر و اصلاح یک وضعیت تنش‌زا به‌کار رفته و منجر به کاهش رنج ناشی از آن می‌گردند (اشمیت و همکاران^۴، ۲۰۱۲).

طلاق یک رویداد هیجانی روانی است که بر جامعه و خانواده تأثیر می‌گذارد و دقیقاً چندعاملی است که تأثیر مخرب آن بر جامعه بیشتر است که منجر به آسیب‌های اجتماعی به خصوص در زمینه‌های سلامت و بهزیستی مردم می‌شود. چنانچه به دلایل گوناگون فرد تحت فشار درونی شدیدی باشد تصمیم به طلاق گرفته که از دیدگاه علت و معلولی در نوع خود خاص است. اعتقاد محققان بر این است که عوامل گوناگونی از جمله طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر رابطه زوجین مؤثر است که منجر به تمایل به سوی طلاق می‌شود (آماتو^۵، ۲۰۱۰). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه موجب برداشت‌های نادرست از سوی زوجین از رویدادها می‌شود که این برداشت‌های نادرست به‌صورت سوء تفاهم‌ها، تفکرات غلط، سوءظن و انتظارات نابه‌جا

-
1. Coping
  2. Lazarus
  3. Somerfield & McCrae
  4. Schmidt et al
  5. Amato

نمایان می‌شوند (پاسکال و همکاران^۱، ۲۰۰۸). از سوی دیگر آسیب‌شناسی روانی فرد می‌تواند، بازتاب طرح‌واره‌های ناسالم وی باشد. بنابراین، طرح‌واره‌های منفی و ناسازگار عامل اصلی اختلال شخصیت و بسیاری از اختلالات دیگر هستند. زیرا طرح‌واره‌های ناسازگار در فرد وجود دارد و فرد برای حفظ آن، زمینه بروز اختلافات را فراهم می‌کند که در صورت عدم اقدام به‌موقع طلاق شکل می‌گیرد (عطاری و همکاران، ۱۳۸۵ و شکرکن و همکاران، ۱۳۸۵).

لذا با توجه به نرخ رو به رشد طلاق و آسیب‌های اجتماعی و خانوادگی برآمده از آن در سطوح فردی و اجتماعی به‌ویژه در زنان، لزوم اقدامات پیشگیرانه برای کاهش این آسیب‌ها ضروری است که تحقق این امر از رهگذر شنا سایی شنا سایی عوامل مؤثر در این حوزه و طراحی راه‌حل‌های متناسب جهت پیشگیری و درمان آن میسر می‌گردد. در این راستا، پژوهش حاضر به مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و راهبردهای مقابله‌ای در زنان هم‌سرآزاردیده متقاضی طلاق و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به پزشکی قانونی استان اردبیل در سال ۹۸ پرداخته است.

پیشینه تجربی

رحمی و همکاران^۲ (۲۰۲۰) در مطالعه خود با عنوان همبستگی بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و خشونت زناشویی علیه زنان به این نتیجه رسیدند که بین شروع خشونت زناشویی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ارتباط مستقیم وجود دارد. به‌گونه‌ای که نارضایتی از سوی همسر بالا می‌رود و به دنبال آن خشونت اتفاق می‌افتد.

-
1. Pascal et al
  2. Rahme et al

پلاتز و همکاران^۱ (۲۰۰۵) با بررسی رابطه بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و دلبستگی بزرگ سالان نشان دادند که طرح‌واره‌ها به گونه‌ای معنادار با گروه‌بندی سبک دلبستگی متفاوت هستند. گروه دارای سبک دلبستگی ناایمن^۲، طرح‌واره‌های ناسازگاری بیشتری را داشتند.

رفتار و همکاران^۳ (۲۰۱۹) با مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، دانش جنسی و نگرش به آن در زنان متقاضی طلاق و زنان عادی در ۱۸۲ نفر (۹۱ زن متقاضی طلاق و ۹۱ زن عادی) به این نتیجه رسیدند که افراد متقاضی طلاق طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بالاتر و دانش جنسی کمتری نسبت به زنان عادی دارند.

هدایت و همکاران^۴ (۲۰۱۹) در پژوهشی تحت عنوان نقش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در پیش‌بینی رضایت زناشویی زنان شاغل در نیروی انتظامی شهر کرمانشاه به این نتیجه رسیدند که حوزه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار؛ به‌طور معناداری با رضایت‌مندی زناشویی ارتباط دارند. از بین مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه؛ مؤلفه‌های محرومیت هیجانی، طرد و رهاشدگی، انزوای اجتماعی، شکست، بازداری هیجانی، استحقاق و خویش‌تن‌داری و خود انضباطی با رضایت زناشویی رابطه منفی معنادار دارد و تحلیل رگرسیون نشان داد محرومیت هیجانی، طرد و رهاشدگی، انزوای اجتماعی، شکست و بازداری هیجانی با رضایت زناشویی دارای رابطه چندگانه و معنادار هستند.

یوسفی و همکاران^۵ (۲۰۱۰) با مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده طلاق در نمونه‌ای آماری شامل ۱۵۰ زوج خواهان طلاق و ۱۵۵ زوج عادی، دریافتند که طرح‌واره‌های بی‌اعتمادی- بدرفتاری، معیارهای سخت‌گیرانه و بازداری هیجانی به ترتیب، ۰/۵۷، ۰/۶۷ و ۰/۵۷ بیشترین توان پیش‌بینی طلاق را دارند. از میان متغیرهای جمعیت‌شناختی، تنها سطح تحصیلات و میزان درآمد توان پیش‌بینی معنی‌دار طلاق را داشتند.

-
1. Platts et al
  2. Insecure Attachment Style
  3. Raftar et al
  4. Hedayat et al
  5. Yousefi et al

مرور و بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد پژوهش‌های اندکی با محوریت مطالعه طرح‌واره‌های نا سازگار اولیه و راهبردهای مقابله‌ای در زنان هم‌سر آزار دیده متقاضی طلاق و سایر زنان متقاضی طلاق صورت گرفته و بررسی این موضوع در زنان متقاضی طلاق ناشی از همسرآزاری و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به پزشکی قانونی استان اردبیل می‌تواند در کاهش طلاق مؤثر باشد.

چارچوب نظری

نهاد خانواده به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی در طول تاریخ زندگی بشری از جایگاه خاصی برخوردار بوده و ارتباط و تعامل این نهاد با سایر نهادهای اجتماعی همواره از مهم‌ترین زمینه‌های پژوهش‌های اجتماعی بوده است. این موضوع باعث شده که مشکلات اجتماعی مرتبط با نهاد خانواده، مورد توجه ویژه متخصصان حوزه سلامت روانی و اجتماعی قرار گیرد. با وجود اهمیت خانواده به‌عنوان نهادی مناسب برای ایفای وظایف مختلف از جمله جامعه‌پذیری و تربیت نسل‌های آینده، امروزه بسیاری از خانواده‌ها دچار آسیب‌های مختلفی شده‌اند که روابط سالم خانوادگی به‌عنوان عاملی لازم و ضروری برای بقاء و تحکیم خانواده متزلزل ساخته و یا در مواردی از بین برده است (عباسی اسفجیر و همکاران^۱، ۲۰۱۶).

خشونت خانگی یکی از مشکلات شایع سلامت همگانی در سراسر جهان است که مؤلفه‌های کودک‌آزاری، سالمندآزاری و همسرآزاری را در برمی‌گیرد (دالال و لیندکوئیست^۲، ۲۰۱۲). به‌نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین انواع خشونت در خانواده، خشونت مردان علیه زنان است که با قدرت اجتماعی یا جسمانی خود اعمال می‌کنند. با این‌حال، این مشکل بخش ثابت بسیاری از فرهنگ‌ها و جوامع محسوب می‌شود و در برخی مناطق از جهان به صورت هنجار اجتماعی پذیرفته شده است (دوتون^۳، ۲۰۱۱).

1. Abasi Asfajir et al
2. Dalal & Lindqvist
3. Dutton

در مطالعات مختلف از عوامل عدیده‌ای به‌عنوان متغیرهای مؤثر بر همسرآزاری یاد شده که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ فعالیت و علایق مشترک
- ✓ مدت تعامل زن و شوهر باهم
- ✓ مقدار آگاهی از حقوق
- ✓ بافتار فرهنگی و اجتماعی
- ✓ سابقه آزار در دوران کودکی
- ✓ مقدار آگاهی از حقوق زن و شوهر

همسرآزاری، شامل بدرفتاری‌های جسمانی، عاطفی و جنسی است که به‌منظور اعمال سلطه، اقتدار و تحکیم قدرت خود، نسبت به زن به کار می‌رود (اندرسون و لای^۱، ۲۰۱۰). این انحراف اجتماعی می‌تواند پیامدهای متعددی برای سلامت جسمانی و روانی اعضای خانواده به همراه داشته باشد (آبرامسکی^۲، ۲۰۱۱). اختلالات اضطرابی و افسردگی، احساس بی‌کفایتی، اقدام به خودکشی، اختلال مصرف مواد از پیامدهای مهم همسرآزاری محسوب می‌شوند.

با توجه به این موضوع که ازدواج در واقع تعهدی بین طرفین است، امکان دارد این تعهد دائمی نباشد و توسط یکی از زوجین نادیده گرفته شود که این فرایند نادیده گرفتن را طلاق می‌نامند. طلاق باعث فروپاشی خانوادگی و اجتماعی می‌شود و اثرات منفی آن برای زنان بیشتر از مردان است. همچنین، طلاق بر زندگی فرزندان هم تأثیر سوء می‌گذارد. در ایران به‌دلیل وابستگی اقتصادی زنان به همسرانشان، عموماً طلاق رسمی نمی‌گیرند که این مسئله خود زمینه‌ساز طلاق عاطفی می‌گردد. در واقع طلاق فرایندی است که با تجربه بحران عاطفی شروع شده و با سعی در حل تعارضات زناشویی از طریق جدایی با ورود به موقعیتی جدید با نقش‌ها و سبک زندگی متفاوت خاتمه می‌یابد (پروین و همکاران، ۱۳۹۱). عوامل مؤثر بر طلاق به شرح زیر خلاصه می‌شود:

1. Anderson & Leigh
2. Abramsky

مشکلات مالی، نداشتن مسکن، عدم تفاهم، بد خلقی، فقدان علاقه، فقر مالی، دخالت خانواده‌ها، بدبینی، عم اعتقادات مذهبی، اعتیاد، تنوع‌طلبی، ازدواج در سن پایین، فقر فرهنگی، دو ستان ناباب، عدم رضایت و توانایی جنسی، عدم تحمل و صبر، عدم استقلال در زندگی، توقعات نابه‌جا، عدم تحقیق و شناخت کافی نسبت به یکدیگر، ازدواج بر مبنای مادیات، وسواس و... (ابراهیمی و بنی فاطمه، ۱۳۹۳).

در مجموع می‌توان به عوامل اقتصادی، اجتماعی، روانی و فرهنگی اشاره کرد. اما در کنار این عوامل، روحیات فردی و شناختی هم مؤثرند که با طرح‌واره‌ها خصوصاً طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (محرومت هیجانی، ره‌اشدگی/ بی‌ثباتی، انزوای اجتماعی/ بیگانگی، نقص/ شرم، شکست خورده، وابستگی/ بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، گرفتار/ خویشتن تحول نیافته، اطاعت، ایثارگری، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق/ بزرگ‌منشی، خویشتن‌داری/ خودانضباطی ناکافی) می‌توان به بخشی از آن پی برد (نجفی و همکاران، ۱۳۹۴). در حوزه رشد شناختی، طرح‌واره‌ها الگویی هستند که بر اساس تجارب ابتدای زندگی شکل می‌گیرند و در تبیین تجارب آینده به افراد کمک می‌کند و در سراسر زندگی فرد نیز ادامه دارد. طرح‌واره‌ها قالب‌های وسیعی هستند که در مورد خود فرد یا افراد دیگر است. طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ناشی از عدم ارضاء نیازهای افراد خصوصاً نیازهای عاطفی در دوران کودکی هستند. این طرح‌واره‌ها در سراسر زندگی تداوم یافته و بر اساس آن‌ها فرد به درک و پردازش اطلاعات دنیای پیرامون خود می‌پردازد (نجفی و همکاران، ۱۳۹۴).

روش پژوهش

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر شامل زنان آزاردیده از همسر و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به پزشکی قانونی استان اردبیل در سال ۹۹-۱۳۹۸ بود. در این بین، ۱۰۰ زن (۵۰ متقاضی طلاق ناشی از همسرآزاری و ۵۰ متقاضی عادی طلاق که از نظر خصوصیات جمعیت‌شناختی در یک گروه قرار داشتند و کاملاً شبیه هم بودند) با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب شدند تا تعمیم‌پذیری نتایج افزایش یابد.

ابزارهای پژوهش

۱. مصاحبه

از مراجعینی که متقاضی طلاق بودند در ابتدا مصاحبه‌ای به عمل آمد که اطمینان حاصل شود تحت خشونت قرار گرفته‌اند یا خیر؟ سپس به آنان بعد از اخذ رضایت شفاهی، پرسشنامه‌هایی داده شد و تا زمان تکمیل پرسشنامه‌ها با آنان همراهی به عمل آمد تا ضمن راستی‌آزمایی پاسخ‌های آنان، راهنمایی‌هایی لازم در خصوص تکمیل پرسشنامه‌ها ارائه شود.

۲. پرسشنامه

۱-۲. پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه یانگ

جهت انجام این تحقیق از پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه یانگ شامل ۷۵ سؤال استفاده شد که به هر سؤال در طیف لیکرت شش گزینه‌ای از کاملاً غلط (نمره ۱) تا کاملاً درست (نمره ۶) پاسخ داده شد. اولین پژوهش جامع راجع به ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه توسط اسمیت و همکاران (۱۹۹۵) انجام شد. نتایج نشان داد برای هر طرح‌واره ناسازگار اولیه، ضریب آلفای ۰/۸۳ برای طرح‌واره خود تحول نیافته/ گرفتار و ۰/۹۶ برای طرح‌واره نقص/ شرم) به دست آمد و ضریب آزمون-بازآزمون در جمعیت غیربالینی بین ۰/۵۰ تا ۰/۸۲ بود. همچنین، براتی و ثنایی (۱۳۷۹) ضریب آلفای ۰/۹۴ را برای کل پرسشنامه و ۱۵ حوزه آن (محرومیت هیجانی، رهاسدگی/ بی‌ثباتی، طرد و بریدگی ۰/۹۱، خودگردانی و عملکرد مختل ۰/۹۰، محدودیت‌های مختل ۰/۷۳، دیگرجهت‌مندی ۰/۶۷ و گوش به‌زنگی بیش از حد و بازداری ۰/۷۸) به دست آوردند. پایایی پرسشنامه در این تحقیق برابر با ۰/۸۳ بود.

۲-۲. پرسشنامه راهبردهای مقابله‌ای لازاروس و فولکمن^۱

^۱. Lazarus & Folkman

از پرسشنامه راهبردهای مقابله‌ای لازاروس و فولکمن با ۶۶ گویه استفاده شد که روایی و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ در مقیاس‌های از ۰/۶۱ تا ۰/۷۹ می‌باشد (لازاروس، ۱۹۹۳). پایایی پرسشنامه برای این تحقیق برابر با ۰/۷۹ بود.

برای تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی از گزارش فراوانی، میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره و آزمون t مستقل به همراه پیش‌فرض‌های مربوط به آن در نرم‌افزار SPSS-24 استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

اطلاعات جمعیت‌شناختی

نتایج داده‌های جمعیت‌شناختی جامعه پژوهش از نظر توزیع سنی افراد، شغل، تحصیلات و نوع خشونت در جداول و نمودارهای زیر ذکر شده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی و درصد فراوانی سن جامعه مورد مطالعه

سن	فراوانی	درصد فراوانی
۱۶ تا ۲۰ سال	۲۹	۲۹
۲۱ تا ۲۵ سال	۲۰	۲۰
۲۶ تا ۳۰ سال	۱۸	۱۸
۳۱ تا ۳۵ سال	۱۶	۱۶
۳۶ تا ۴۰ سال	۱۲	۱۲
۴۱ تا ۴۵ سال	۲	۲
۴۶ تا ۵۰ سال	۲	۲
بالای ۵۰ سال	۱	۱
میانگین: ۲۶/۹۱	حداقل سن: ۱۶	
انحراف معیار: ۸/۳۸۱	حداکثر سن: ۵۱	

منبع: یافته‌های پژوهش

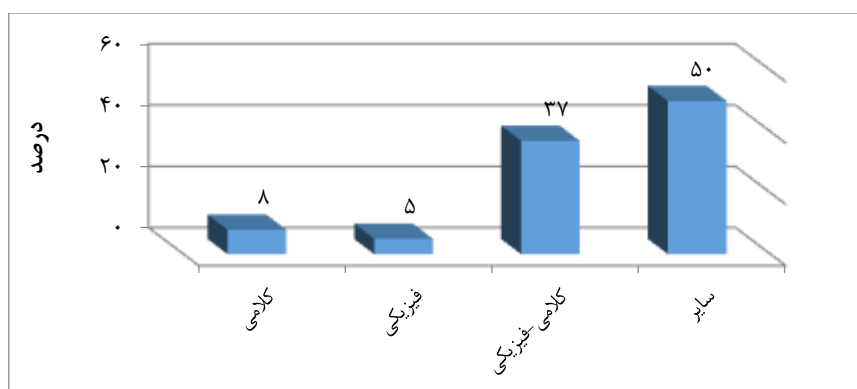
نمودار ۱. درصد فراوانی تحصیلات افراد مورد مطالعه

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول ۲. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شغل جامعه مورد مطالعه

درصد فراوانی	فراوانی	شغل
۸۴	۸۴	خانه‌دار
۱۶	۱۶	کارمند
۱۰۰	۱۰۰	کل

منبع: یافته‌های پژوهش

نمودار ۲. درصد فراوانی نوع خشنوت نمونه مورد مطالعه

منبع: یافته‌های پژوهش

یافته‌های استنباطی

در بخش استنباطی به منظور استفاده از داده‌های پارامتریک ابتدا نرمال بودن داده‌ها با آزمون کولموگروف اسمیرنوف^۱، قضیه حد مرکزی، ضریب چولگی و ضریب کشیدگی^۲ بررسی و تأیید شد. به منظور مقایسه میانگین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و راهبردهای مقابله‌ای در زنان آزار دیده از همسر و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره استفاده و قبل از هر چیز پیش فرض‌های مربوطه از قبیل آزمون باکس^۳ انجام شد.

جدول ۳. آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره جهت بررسی تفاوت اثر متغیرها در مرحله پس آزمون

آزمون	ارزش	F	درجه آزادی	سطح معنی‌دار	ضریب اثر	توان آماری
اثر پیلاپی	۰/۶۴۲	۱۱/۸۴۷	۱۳	۰/۰۰۰۱	۰/۶۴۲	۱
لامبدای ویلکز	۰/۳۵۸	۱۱/۸۴۷	۱۳	۰/۰۰۰۱	۰/۶۴۲	۱
اثر هتلینگ	۱/۷۹۱	۱۱/۸۴۷	۱۳	۰/۰۰۰۱	۰/۶۴۲	۱
بزرگ‌ترین ریشه روی	۱/۷۹۱	۱۱/۸۴۷	۱۳	۰/۰۰۰۱	۰/۶۴۲	۱

منبع: یافته‌های پژوهش

یافته‌های ارائه شده در جدول ۳ نشان داد در تمامی شاخص‌های بالا بین دو گروه تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج آزمون لامبدای ویلکز نشان داد که مشابه بودن میانگین بر اساس شاخص‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و راهبردهای مقابله‌ای بر اساس دو گروه زنان آزار دیده از همسر و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده رد می‌شود. بالا بودن مجذور اتا^۴ و توان آماری نشان‌دهنده اثرگذاری بالای وضعیت خشونت بر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و راهبردهای مقابله‌ای بود. بنابراین فرضیه پژوهش تأیید و بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و

1. Kolmogorov-Smirnov Test
2. Skewness & Kurtosis
3. M box Test of Equality of Covariance
4. Eta Squared

راهبردهای مقابله‌ای در زنان آزرانیده از همسر و سایر زنان متقاضی طلاق تفاوت معنی‌داری وجود داشت.

فرضیه اول: بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در زنان آزرانیده از همسر و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به پزشکی قانونی اردبیل تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

به‌منظور مقایسه میانگین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در زنان آزرانیده از همسر و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به پزشکی قانونی اردبیل از آزمون t مستقل استفاده شد.

جدول ۴. آزمون مقایسه میانگین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در دو گروه از زنان متقاضی طلاق

تفاوت میانگین	سطح معنی‌دار (sig)	درجه آزادی	t		
-۰/۶۳۶	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۴/۲۲	محرومیت هیجانی	بریدگی و طرد
-۰/۶۰۸	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۳/۹۴	رهاشدگی/بی‌ثباتی	
-۰/۷۸۴	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۵/۶۳	بی‌اعتمادی/بدرفتاری	
-۰/۹۲۰	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۵/۹۷	انزوای اجتماعی/بیگانگی	
-۰/۷۸۴	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۵/۸۳	نقص/شرم	
-۰/۶۶۰	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۴/۳۹	شکست	خودگردانی و عملکرد مختل
-۰/۷۰۴	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۶/۰۶	وابستگی/بی‌کفایتی	
-۰/۸۷۲	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۵/۵۷	آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری	
-۰/۹۵۶	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۷/۱۱	گرفتار/خود تحول نیافته	دیگر جهت مندی
-۰/۸۰۸	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۴/۴۹	اطاعت	
-۰/۵۳۲	۰/۰۰۰۲	۹۸	-۳/۱۷	ایثار	گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری
-۰/۴۹۲	۰/۰۰۰۵	۹۸	-۲/۸۷	بازداری هیجانی	
-۰/۷۵۲	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۴/۳۸	معیارهای سرسختانه	محدودیت‌های مختل
-۰/۸۲۸	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۵/۴۶	استحقاق/بزرگ‌منشی	
-۰/۸۲۴	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۶/۳۵	خویش‌داری/خود انضباطی ناکافی	
-۰/۷۴۴	۰/۰۰۰۱	۹۸	-۸/۷۴	طرح‌واره ناسازگار اولیه	

منبع: یافته‌های پژوهش

مطابق داده‌های جدول ۴، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه زنان آزاردیده از همسر با مقدار $t = -۸/۷۴$ و $sig = ۰/۰۰۰۱$ تفاوت معنی‌داری با سایر زنان متقاضی طلاق داشت ($Sig < 0.05$). در تمامی خرده مقیاس‌ها میانگین نمره زنان همسرآزاردیده بیشتر از سایر زنان متقاضی طلاق بود. به طوری که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در زنان آزاردیده از همسر با اختلاف $۰/۷۴۴$ بیشتر بود.

فرضیه دوم: بین راهبردهای مقابله‌ای در زنان آزاردیده از همسر و سایر زنان متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به پزشکی قانونی اردبیل تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۵. آزمون مقایسه میانگین راهبردهای مقابله‌ای در دو گروه از متقاضی طلاق

تفاوت میانگین	سطح معنی‌دار (sig)	درجه آزادی	t	
۱/۷۴	۰/۰۰۴	۹۸	۲/۹۶۶	مقابله سیستم
۱/۴۶	۰/۰۲۱	۹۸	۲/۳۴۳	فاصله گرفتن
۱/۷۶	۰/۰۰۷	۹۸	۲/۷۴۸	خودکنترلی
۲/۳۸	۰/۰۰۰۱	۹۸	۴/۱۲۱	طلب حمایت اجتماعی
۱/۲۰	۰/۰۰۸	۹۸	۲/۷۲۹	پذیرش مسئولیت
۴/۴۸	۰/۰۰۰۱	۹۸	۶/۰۶۴	گریز-اجتناب
۲/۴۸	۰/۰۰۱	۹۸	۳/۵۴۴	حل مسئله برنامه‌ریزی شده
۲/۹۰	۰/۰۰۰۱	۹۸	۴/۴۶۱	ارزیابی مجدد مثبت
۲۵/۰۲	۰/۰۰۰۱	۹۸	۵/۵۸۴	راهبردهای مقابله‌ای

منبع: یافته‌های پژوهش

مطابق داده‌های جدول ۵، راهبردهای مقابله‌ای زنان آزاردیده از همسر با مقدار $t = ۵/۵۸۴$ و $sig = ۰/۰۰۰۱$ تفاوت معنی‌داری با سایر زنان متقاضی طلاق داشت ($Sig < 0.05$). در تمامی خرده مقیاس‌ها میانگین نمره زنان آزاردیده از همسر کمتر از سایر زنان متقاضی طلاق بود. به طوری که راهبردهای مقابله‌ای در سایر زنان متقاضی طلاق با اختلاف $۲۵/۰۲$ بیشتر است.

بحث و نتیجه‌گیری

در بررسی یافته‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه پژوهش حاضر با یافته‌های رحمی و همکاران (۲۰۲۰)، فلاح‌دوست و همکاران (۲۰۱۳)، رفتار و همکاران (۲۰۱۹)، مدیروز و ریباس (۲۰۱۴)، بازدار و موسوی (۲۰۱۸)، دمیتسک و روسو (۲۰۱۲)، کامرا و کالوت (۲۰۱۳) و نیک‌منش و پیراسته مطلق (۱۳۹۸) همسو است.

در تبیین یافته حاضر می‌توان گفت بک (۱۹۷۶) به نقل از پیروی و بهرامی، (۱۳۹۶) نشان داد هر اختلال با طرح‌واره‌ها و الگوهای عادت‌گونه فکری همراه است که تا حدودی کلی هستند. از دیدگاه یانگ و همکاران (۲۰۰۳) طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه موجب برداشت‌های نادرست از سوی زوجین از رویدادها می‌شود که این برداشت‌های نادرست به صورت سوءتفاهم‌ها، افکار غلط، سوءظن و انتظارات نابه‌جا نمایان می‌شوند. بنابراین، می‌توان این‌گونه بیان کرد که زمانی که نیاز خاصی از ضاء نشود، طرح‌واره ناسازگار در آن حیطه ایجاد می‌شود. با از ضاء نشدن نیازهای دلبستگی، صمیمیت و سرخوردگی از روابط عاطفی اولیه، طرح‌واره‌های ناسازگار مربوط به روابط صمیمانه و دلبستگی ایجاد می‌شود. از سوی دیگر، آسیب‌شناسی روانی فرد می‌تواند، بازتاب طرح‌واره‌های ناسالم وی باشد. بنابراین طرح‌واره‌های منفی و ناسازگار عامل اصلی اختلال شخصیت و بسیاری از اختلالات دیگر هستند. زیرا طرح‌واره‌های ناسازگار در فرد وجود دارد و فرد برای حفظ آن، زمینه بروز اختلافات را فراهم می‌کند که در صورت عدم اقدام به موقع، طلاق شکل می‌گیرد (عطاری و همکاران، ۱۳۸۵ و شکرکن، خجسته مهر و عطاری، ۱۳۸۵). تداوم این طرح‌واره‌ها تا بزرگسالی می‌تواند روابط اجتماعی و زناشویی را در آینده تحت تأثیر قرار دهد (یانگ و همکاران، ۲۰۰۳). برخی طرح‌واره‌ها می‌تواند ابعاد گوناگون زندگی فرد را تحت تأثیر قرار دهد. به‌طور مثال؛ در صورتی که فردی طرح‌واره ناسازگار بی‌اعتمادی/بدرفتاری، رهاشدگی، نقص/شرم و محرومیت هیجانی داشته باشد، احتمالاً این ازدواج منجر به جدایی می‌شود (استیلز، ۲۰۰۴). فردی که طرح‌واره بی‌اعتمادی/بدرفتاری دارد در اثر بدرفتاری همسرش به او دروغ می‌گوید و تبدیل به فردی سودجو می‌شود. فردی که طرح‌واره محرومیت هیجانی دارد، همسرش او را همراهی نکرده و در واقع زمینه بروز اختلافات و کاهش رضایت را فراهم می‌کند. فردی که دارای طرح‌واره

رهاشدگی / بی‌ثباتی است از نظر هیجانی قابل پیش‌بینی نیست و از این‌که افراد مهم زندگی‌شان ترکشان کنند، احساس ترس دارند. این ترس‌ها گاه موجب می‌شود که همسران از روابط جنسی و ادامه نسل هم کناره‌گیری کنند که خود منجر به اختلال در روابط می‌شود. همچنین فردی که دارای طرح‌واره آسیب‌پذیری نسبت به ضرر یا بیماری دارد، از این‌که از سوی همسرش طرد شود ترس شدیدی دارد که ممکن است باعث اختلال در روابط شود. این‌گونه افراد بیشتر تمایل دارند که همسرشان از آنها دائماً محافظت کند و می‌خواهند که فردی شجاع یا حتی پزشک باشند تا در مقابل خطرات مصون بمانند. کسی که طرح‌واره ناسازگار وابستگی / بی‌کفایتی دارد مسئولیت‌های روزمره زندگی را به تنهایی نمی‌تواند انجام دهد و همیشه به کسی وابسته است (یانگ و همکاران، ۲۰۰۳). زوجی که دارای طرح‌واره ناسازگار آسیب‌پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، وابستگی / بی‌کفایتی است، مشکلات خانوادگی بیشتر و در نتیجه بروز اختلافات زناشویی بیشتری دارد (یوسفی و همکاران، ۲۰۱۰). فردی که دارای طرح‌واری وابستگی / بی‌کفایتی است نمی‌تواند بدون کمک دیگران کاری را از پیش ببرد و مسئولیت‌های خود را انجام دهد که این حالت اغلب به‌صورت درماندگی ظاهر می‌شود. در واقع به عقیده یانگ ممکن است که این افراد به قدری به افراد مهم زندگی‌شان وابسته شوند که حتی در تصمیم‌گیری‌های خود نیز از آنان استفاده کنند و نتوانند به‌طور مستقل تصمیم بگیرند. در روابط زناشویی هم امکان دارند همیشه نیازمند به همسر باشند. به‌گونه‌ای که نتوانند به تنهایی امورات خود را انجام دهند که این امر در روابط ایجاد اختلال می‌کند و باعث کاهش رضایت زناشویی می‌شود. این افراد تعریف درستی از «خود» ندارند و نمی‌خواهند چالش‌های جدید را تجربه کنند (یانگ و همکاران، ۲۰۰۳). افرادی که طرح‌واره‌های‌شان در حوزه شکست خورده و گرفتار / خویش‌تن تحول نیافته قرار دارد، فاقد استقلال‌طلبی هستند و در واقع زندگی‌شان را بدون کمک دیگران نمی‌توانند پیش ببرند، اهداف مشخصی در زندگی ندارند و فاقد مهارت خاصی هستند. به همین دلیل شاید از نظر سنی رشد کنند، ولی از نظر کارآیی و کفایت مثل یک کودک رفتار می‌کنند (تیم، ۲۰۱۰).

نیازهای اولیه مانند امنیت، احساس آرامش، ثبات، همدلی و پذیرش در افراد دارای طرح‌واره‌های ناسازگار حوزه انزوای اجتماعی^۱ به درستی شکل نگرفته است (نوبره^۲، ۲۰۰۹). این افراد نمی‌توانند ارتباط قوی و رضایت‌بخشی با دیگران برقرار کنند و معتقدند که نیازهای عاطفی آنان برآورده نخواهد شد. طرح‌واره بازداری هیجانی تأثیر زیادی بر مشکلات زناشویی دارد که شامل بازداری افراطی اعمال، احساسات یا تمایلات خودانگیخته‌ای است که معمولاً برای اجتناب از عدم پذیرش از سوی دیگران، احساس شرمندگی یا از دست دادن کنترل بر تکانه‌های شخصی صورت می‌گیرد (یانگ و همکاران به نقل از حمیدپور و اندوز، ۱۳۸۶). فرد به دلیل مهار افراطی رفتار، احساسات و ارتباطات خود، برای آن‌که از سوی همسر مورد طرد قرار نگیرد سعی می‌کند خشمگین نشود و روحیه مثبت از خود نشان دهد. در واقع فرد به نوعی احساس شرمندگی دارد. این‌گونه اشخاص هیجانانگیز و احساسات خود را به‌طور افراطی نادیده می‌گیرند (یوسفی و همکاران، ۲۰۱۰).

قواعد سخت‌گیرانه و بازدارنده در افرادی بروز می‌کند که بیشتر احساسات و هیجانانگیز خود را سرکوب می‌کنند. در واقع به صورت غیرقابل انعطاف عمل می‌کنند، حتی اگر آرامش یا سلامتی خود را نیز در این راه از دست بدهند. این‌گونه افراد از آنجایی که در دوران کودکی خشونت، سرکوب شدن و سختگیری را تجربه کرده و بیشتر به از خودگذشتگی پرداخته‌اند تا لذت، بیشتر درگیر این نوع از طرح‌واره می‌شوند. این افراد در دوران کودکی تفریح نکرده‌اند و بیشتر یاد گرفته‌اند که به‌طور کلی منتظر حوادث منفی باشند و زندگی را خیلی سخت در نظر بگیرند. حس بدبینی، ترس و نگرانی در این افراد زیاد است. به‌طوری که حس می‌کنند چنانچه در تمام لحظات زندگی مراقب نباشند، ممکن است زندگیشان از هم بپاشد. این افراد از روابط اجتماعی خود با دیگران راضی نیستند و نمی‌توانند با دیگران ارتباط نزدیک برقرار کنند که این ویژگی‌ها نشان‌دهنده ناسازگاری زناشویی است.

بر اساس نتایج راهبردهای مقابله‌ای به‌دست آمده مشاهده شد که راهبردهای مقابله‌ای زنان آزاردیده از همسر تفاوت معنی‌داری با سایر زنان متقاضی طلاق داشت، به‌طوری که راهبردهای

1. Social Isolation

2. Nobre

مقابله‌ای در سایر زنان متقاضی طلاق با اختلاف ۲۵/۰۲ بیشتر است. یافته‌های این پژوهش نیز با یافته‌های ماهاپترو و سینگ (۲۰۲۰)، اسوارت (۲۰۱۱) و چیلدرس و همکاران (۲۰۱۸) همسو است. بر اساس نتایج این پژوهش، زنان آزرده از همسر از راهبردهای مقابله‌ای هیجان مدار استفاده می‌کنند تا راهبردهای سازگارانه و منطقی. والدروپ و رسیک (۲۰۰۴) به نقل از صبوری، (۱۳۹۵) نشان دادند که زنان قربانی خشونت بیشتر از راهبردهای مقابله‌ای اجتنابی در مواجهه با خشونت استفاده می‌کنند. اندلر و پارکر (۱۹۹۴) به نقل از موسوی بقرآباد، (۱۳۸۸) نشان دادند که زنان در کاربرد راهبردهای مقابله‌ای هیجانی و اجتنابی گرایش بیشتری دارند. همچنین با نتایج پژوهش میشل و همکاران (۲۰۰۶) به نقل از تقوی، (۲۰۱۷) که نشان دادند زنان آفریقایی و آمریکایی قربانی خشونت کمتر از راهبردهای مقابله‌ای سازگارانه استفاده می‌کنند، هماهنگ است. این یافته را می‌توان چنین تبیین نمود که راهبردهای گریز و اجتناب و پذیرش مسئولیت جزء رفتارهای مقابله‌ای هیجان‌مدار هستند که فرد برای متعادل ساختن عواطف و هیجانات و کنترل واکنش‌های هیجانی انجام می‌دهد. طبق نظریه لانگ و اسکات مقابله هیجان‌مدار ثبات متوسطی دارد، چون فرد کمتر تحت تأثیر عوامل موقعیتی قرار می‌گیرد. استفاده از راهبردهای مقابله‌ای گریز و اجتناب به معنای کوشش‌های زن در جهت فرار یا اجتناب از موقعیت مشکل‌زا و گریز از واقعیت است.

طبق نظر کارور^۱ این نوع مقابله می‌تواند مفید و کاهش‌دهنده ناراحتی و تسهیل‌کننده فرآیند مقابله باشد. در واقع انکار در مراحل اولیه مقابله با موقعیت فشارآور می‌تواند مؤثر باشد. وقتی فرد از راهبرد اجتناب استفاده می‌کند از فشار روانی و موقعیت‌های فشار روانی اجتناب می‌کند، پس وقتی در معرض عامل فشارزا قرار ندارد، طبیعی است که مورد خشونت قرار نگیرد. راهبرد مسأله‌مدار (مشکل‌گشایی برنامه‌ریزی شده) مجموعه افکار و کوشش‌های سنجیده و متمرکز در مواجهه با مشکل است که با به‌کارگیری رویکردهای تحلیل‌گرایانه برای مشکل‌گشایی توأم است. طبق نظریه ناکامی پرخاشگری^۲، وقتی رفتاری موجب رسیدن به هدف نباشد، باعث انگیزه‌ای (عامل محرکی) جهت صدمه زدن به اشیاء یا افراد دیگر است. در این

-
1. Carver
  2. Frustration – Aggression Hypothesis

صورت شرایط محیطی خاص باعث ظهور پرخاشگری می‌شود. در تبیین این یافته می‌توان گفت هنگامی که زنان از راهبردهای هیجانی استفاده می‌کنند، برخلاف تمایل مردان برای مخفی ماندن خشونت اعمال شده از سوی آن‌ها در فضای خانه، آن‌ها را بروز می‌دهند و با دیگر اعضای خانه یا دیگران در میان می‌گذارد که با این کار ممکن است مرد دست به خشونت روانی بیشتر زن، از جمله تحقیر و سرزنش او زند.

والکر^۱ (۱۹۷۹ به نقل از تقوی، ۲۰۱۷) توضیح داد که کتک کاری و ضرب و جرح مداوم، انگیزه پاس‌خگویی زنان را کاهش می‌دهد. در نتیجه زنان تمایل می‌یابند که در مواجهه با بدرفتاری و تنبیه‌های مداوم، مطیع و پذیرنده گردند. همان‌طور که بدرفتاری ادامه می‌یابد، زنان راهبردهای مقابله‌ای خود را از دست می‌دهند و دچار بی‌تفاوتی هیجانی و بی‌احساسی در مواجهه دریافت تنبیه و ضرب و شتم می‌شوند.

در پایان باتوجه به نتایج به دست آمده پیشنهاد می‌شود: مراکز روان‌شناسی در مورد نقش طرح‌واره‌های دوران کودکی در بزرگسالی به خانواده‌ها آموزش‌های لازم را ارائه نمایند. همچنین، در مراکز مشاوره ازدواج، زوجین را از نقش این طرح‌واره‌ها و راهبردهای مقابله‌ای برای بهبود کیفیت زندگی آگاه نمایند. البته، در تعمیم نتایج این پژوهش باید احتیاط شود. زیرا، نمونه پژوهش حاضر به زنان در حال طلاق منطقه جغرافیایی خاص محدود بود.

قدردانی

این پژوهش در اداره کل پزشکی قانونی استان اردبیل با کد اخلاق با شناسه (IR.ARAKMU.REC.1399.109) انجام شد.

منابع

- ابراهیمی، سمیه، و بنی فاطمه، حسین. (۱۳۹۳). طلاق عاطفی و عوامل مرتبط با آن در شهرستان نقده. *مطالعات جامعه‌شناسی*، ۵(۱۷)، ۷-۲۲.
- پروین، ستار، داودی، مریم و محمدی، فریبرز. (۱۳۹۱). عوامل جامعه‌شناختی مؤثر در طلاق عاطفی در بین خانواده‌های تهرانی. *مطالعات راهبردی زنان*، ۱۴(۵۶)، ۱۱۹-۱۵۳.
- پیروی، مریم و بهرامی، هادی. (۱۳۹۶). بررسی رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه زوجین و سازگاری زناشویی در دانشجویان متأهل واحد علوم تحقیقات تهران. *رویش روان‌شناسی*، ۶(۱)، ۱۵۸-۱۳۱.
- ثنایی‌ذاکر، باقر و براتی، طاهره. (۱۳۷۹). مقیاس سنجش خانواده و ازدواج. تهران: انتشارات بعثت.
- شکرکن، حسین، خجسته‌مهر، غلامرضا، عطاری، یوسفعلی، حقیقی، جمال و شهنی بیلاق، منیجه. (۱۳۸۵). بررسی ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های اجتماعی، سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی به‌عنوان پیش‌بین‌های موفقیت و شکست رابطه زناشویی در زوج‌های متقاضی طلاق و عادی در اهواز. *قم: موسسه فرهنگی و اطلاع‌رسانی تبیان*.
- عطاری، یوسف‌علی، امان‌الهی فرد، عباس و مهربابی‌زاده هنرمند، مهناز. (۱۳۸۵). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و عوامل فردی-خانوادگی با رضایت زناشویی در کارکنان اداره‌های دولتی شهر اهواز. *مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی*، ۱۳(۳)، ۸۱-۱۰۸.
- موسوی بقراباد، محمد. (۱۳۸۸). بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های مقابله‌ای بر سبک‌های مقابله مؤثر با استرس در دانش‌آموزان پسر سال اول متوسطه شهر تالش. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره مدرسه، دانشگاه شهید بهشتی.

نجفی، محمود، بی‌طرف، مهسا، محمدی‌فر، محمدعلی و زارعی مته‌کلایی، الهه. (۱۳۹۴). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و بینش شناختی در زنان متقاضی طلاق و عادی. زن و جامعه، ۶(۲۴)، ۵۸-۴۱.

نیک‌منش، زهرا و پیراسته مطلق، علی اکبر. (۱۳۹۸). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و کیفیت زندگی. مجموعه مقالات ششمین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان. دانشگاه گیلان.

یانگ، جفری، کلوסקو، ژانت و ویشار، مارجوری. (۱۳۸۶). طرح‌واره درمانی: راهنمای کاربردی برای متخصصان بالینی. ترجمه حسن حمیدپور و زهرا اندوز. تهران: انتشارات ارجمند.

Abasi Asfajir, A. A., Khoshfar, G. R. & Shafayi, M. (2016). A study on structure of power distribution in family and social participation (Case study of Golestan province residents). *Sociology of Social Institutions*, 3(7), 179-151.

Abramsky, T., Devries, K., Kiss, L., Nakuti, J., Kyegombe, N., Starmann, E., ... & Michau, L. (2014). Findings from the SASA! study: A cluster randomized controlled trial to assess the impact of a community mobilization intervention to prevent violence against women and reduce HIV risk in Kampala, Uganda. *BMC Medicine*, 12(1), 122.

Ahmed, A. M. & El Mardi, A. E. (2005). A study of domestic violence among women attending a medical centre in Sudan. *EMHJ-Eastern Mediterranean Health Journal*, 11(1-2), 164-174.

Amato, P. R. (2010). Research on divorce: Continuing trends and new developments. *Journal of Marriage and Family*, 72, 650-666.

Anderson, M. L. & Leigh, I. W. (2010). Internal consistency and factor structure of the Revised Conflict Tactics Scales in a sample of deaf female college students. *Journal of Family Violence*, 25(5), 475-483.

Attari, Y. A., Aman Elahi Fard, A. & Mehrabizadeh Honarmand, M. (2006). Investigating the relationship between personality traits and individual-family factors with marital satisfaction in the employees of government

- offices in Ahvaz city. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 13(3), 81-108. (In Persian)
- Banihashemi, F., Alimondegari, M., Kazemipoor, S. & Gholami Fesharaki, M. (2019). Investigating factors affecting divorce rate in Iran's provinces using path analysis model. *Iranian Population Studies Journal*, 4(8), 181-210.
- Bazdar, K. & Mousavi, A. (2018). An investigation and analysis of the role of initial maladaptive schemas and negative perfectionism in predicting emotional divorce among couples. *The Women and Families Cultural Educational*, 13(43), 93-116.
- Camera, M. & Calvet, E. (2013). Cognitive schemas predicting anxiety and depressive symptoms: the role of dysfunctional coping strategies. *Journal of European Psychiatry*, 27(1), 122-144.
- Childress, S., Gioia, D. & Campbell, J. C. (2018). Women's strategies for coping with the impacts of domestic violence in Kyrgyzstan: A grounded theory study. *Social Work in Health Care*, 57(3), 164-189.
- Dalal, K., & Lindqvist, K. (2012). A national study of the prevalence and correlates of domestic violence among women in India. *Asia Pacific Journal of Public Health*, 24(2), 265-277.
- Dumitrescu, D. & Rusu, A. S. (2012). Relationship between early maladaptive schemas, couple satisfaction and individual mate value: An evolutionary psychological approach. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 12(1), 63-76.
- Dutton, D. G. (2011). *Rethinking domestic violence*. UBC press.
- Falihatdoost, M., Dolatshahi, B., Mohammadkhani, P. & Nouri, M. (2013). Identifying the role of early maladaptive schemas in variety of domestic violence against women with the experience of violence. *Practice in Clinical Psychology*, 1(4), 219-225.
- Ghotbi, M., Holakouei, N. K., Jazayeri, A. & Rahimi, A. (2004). Evaluation of divorce and its factors in divorced person lived in Doulat Abad (Tehran). *Social Welfare*, 3(12), 271-286.
- Hedayat, S., Arefi, M. & Mahdavi, A. (2019). The role of early maladaptive schemas in predicting marital satisfaction of Kermanshah Police Officers. *Rooyesh*, 8(4), 155-164

- Hezarjaribi, J., Entezari, A. & Niyyati, M. (2017). Divorce trends in Iran between 2004-2013. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(4), 1108-1122.
- Hosseini, A., Zaharakar, K., Davarnia, R. & Shakarami, M. (2016). Prediction of vulnerability to stress based on social support, resiliency, coping strategies and personality traits among university Students. *Research in Cognitive and Behavioral Science*, 6(2), 27-42.
- Ibrahimi, S. & Bani Fatimah, H. (2013). Emotional divorce and related factors with it in Naghadeh. *Sociological Studies*, 5(17), 7-22. (In Persian)
- Lazarus, R. S. (1991). Emotion and adaptation. *Oxford University Press*.
- Lazarus, R. S. (1993). Coping theory and research: Past, present, and future. *Psychosom Med*, 55(3), 234-247.
- Mahapatro, M. & Singh, S. P. (2020). Coping strategies of women survivors of domestic violence residing with an abusive partner after registered complaint with the family counseling center at Alwar, India. *Journal of Community Psychology*, 48(3), 818-833.
- Medeiros, L. M. V. & Ribas, V. R. (2014). Early maladaptive schemas of women who are victims of domestic violence in pernambuco/brazil. *Neurobiologia*, 77(1-2), 21-30.
- Mousavi Baghrabad, R. (2009). Effectiveness of coping skills training on coping styles with stress in students Talesh city. A thesis presented for degree in M.A in school counseling field. *Shahid Beheshti University*. (In Persian)
- Najafi, M., Bitaraf, M., Mohammadyfar, M. A. & Zarei Matekolaei, E. (2016). The comparison of primary maladaptive schemas and cognitive insight between divorced and normal women. *Journal of Woman & Society*, 6(4), 41-58. (In Persian)
- Nobre, P. J. (2009). Determinants of sexual desire problems in women: Testing a cognitive-emotional model. *Journal of Sex Marital Therapy*, 35(5), 360-377.
- Oldham, J. T. (2017). Divorce, Separation and the Distribution of Property. *Law Journal Seminars Press*.

- Parvin, S., Davoodi, M. & Mohamadi, F. (2012). Sociological factors influencing emotional divorce in Tehran. *Women's Strategic Studies*, 14(56), 119-153. (In Persian)
- Pascal, A., Christine, A. & Jean, L. (2008). Development and validation of the cognitive inventory of subjective distress. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 23, 1175-1182.
- Peiravi, M. & Bahrami H. (2017). The survey of the couple's primary inconsistent schemas and the matrimonial adjustment in married students. *Rooyesh*, 6(1), 131-158. (In Persian)
- Platts, H., Mason, O. & Tyson, M. (2006). Early maladaptive schemas and adult attachment in a UK clinical population. *Psychol Psychother*, 78(4), 549-564.
- Polimeni, A. M., Moore, S. M. & Gruenert, S. (2010). MMPI-2 profiles of clients with substance dependencies accessing a therapeutic community treatment facility. *E-Journal of Applied Psychology*, 6(1), 1-9.
- Quah, S. E. L. (2015). Perspectives on Marital Dissolution: Divorce Biographies in Singapore. Springer.
- Raftar, S. M., Pasandideh, M. & Kazemi, P. (2019). Comparing early maladaptive schemas, sexual knowledge and attitude in applicant for divorce and ordinary couples. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 21(1), 3-9.
- Rahme, C., Haddad, C., Akel, M., Khoury, C., Obeid, H., Hallit, S. & Obeid, S. (2020). Correlation between early maladaptive schemas and violence against women among a representative sample from a Lebanese population: Results of a cross-sectional study. *Researchsquare*, 1-19.
- Salavati, M. & Yazdan Doost, R. Y. (2015). Schematic Therapy (Special Guide for Clinical Psychologists). *Danjeh*. (In Persian)
- Sanaei Zaker, B. & Barati, T. (2000). Family and Marriage Scale. Tehran: *Besat Publishers*. (In Persian)
- Schmidt, S. D., Blank, T. O., Bellizzi, K. M. & Park, C. L. (2012). The relationship of coping strategies, social support, and attachment style with posttraumatic growth in cancer survivors. *Journal of Health Psychology*, 17(7), 1033-1040.

- Shokrkon, H. & Khojaste Mehr, G., Attari, Y., Haghigi, J. & Shahni Yilaq, M. (2006). Investigating personality traits, social skills, attachment styles and demographic characteristics as predictors of marital success and failure in divorce-seeking and normal couples in Ahvaz. Qom: Tebian Cultural and Information Institute. (In Persian)
- Sohrabi, F., Aazami Y. & Dostian, Y. (2014). Comparison of early maladaptive schemas and dysfunctional attitudes in normal and drug-dependent individuals. *Journal of Applied Psychological Research*, 5(1), 59-72.
- Somerfield, M. R. & McCrae, R. R. (2000). Stress and coping research: Methodological challenges, theoretical advances, and clinical applications. *American Psychologist*, 55(6), 620-625.
- Stiles, O. E. (2004). Early maladaptive schemas and intimacy in young adults' romantic relationships. *Alliant International University*, San Francisco Bay.
- Swart, E. (2011). *Strategies For Coping With Gender-based Violence: A Study Of Young Women In Kibera, Kenya*.
- Taghavi, F. & Mohammadi, A. (2017). Predicting the dimensions of domestic violence based on coping strategies and psychological wellbeing among married female students. *Journal of Analytical - Cognitive Psychology*, 8(29), 53.
- Taheri Bonchenari, R., Aghajani Mersa, H. & Kaldi, A. (2018). An exploration of divorce and its origins and consequences in Tehran, 2016. *Journal of Social Problems of Iran*, 9(2), 139-164.
- Thimm, J. C. (2010). Personality and early maladaptive schemas: A five-factor model perspective. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 41(4), 373-380.
- Waldrop, A. E. & Resick, P. A. (2004). Coping among adult female victims of domestic violence. *Journal of Family Violence*, 19, 291-302.
- Young, J. E., Klosko, J. S. & Weishaar, M. E. (2003). *Schema therapy: A practitioners Guide*. Guilford.
- Yousefi, N., Etemadi, O., Bahrami, F., Ahmadi, S. A. & Fatehi Zadah, M. A. (2010). Comparing early maladaptive schemas among divorced and non-divorced couples as predictors of divorce. *IJPCP*, 16(1), 21-33.

© 2023 Alzahra University, Tehran, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

نویسندگان

nezamabadi.f.94@gmail.com

فاطمه نظام‌آبادی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه اراک و صاحب چند مقاله در زمینه اعتیاد ارائه شده در

همایش‌های بین‌المللی

s-moosavipour@araku.ac.ir

سعید موسوی‌پور

دانشیار گروه روان‌شناسی دانشگاه اراک، دارای مقالات متعدد در زمینه روان‌شناسی خانواده و...

negar.khoshnevis@yahoo.com

نگار خوشنویس

متخصص پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها، دارای مقالاتی در زمینه پزشکی قانونی، اعتیاد،

روان‌شناسی اجتماعی و...